

Notat vedrørende kommunale besparelsesforslag i budget 2014

Dette notat er baseret på information om 64 danske kommuner, fordelt på hele landet¹. De 64 kommuner er udvalgt på baggrund af tilgængelig information, der vedrører besparelsesforslag til budget 2014. Data bygger på offentligt tilgængeligt materiale fra de respektive kommuners hjemmesider og alle kilder foreligger i FOAs Budgetdatabase². Det har p.t. ikke været muligt at fremskaffe informationer om vedtagne besparelser for alle nedenstående kommuner, men eksempler på vedtagne besparelser gennemgås på baggrund af de eksisterende data. Derfor skal de gennemgåede forslag læses som forslag, og de forslag der er blevet til vedtagne besparelser omtales som vedtagne. Der er altså tale om et billede af de store linjer i 64 kommuners besparelsesforslag for budget 2014 og ikke et fuldstændigt billede af de danske kommuners besparelsesforslag. Informationerne bliver løbende opdateret af Kampagne og Analyse.

Notatet gennemgår besparelserne i prioriteret rækkefølge, hvor de mest udbredte præsenteres først. På sidste side kan man få et overblik over de beskrevne besparelser i tabelform, hvor de mest udbredte besparelsesforslag fremgår.

Rammebesparelser – den store tendens

Generelt spares der i størstedelen af landets kommuner og mange kommuner arbejder med rammebesparelser og effektiviseringer fordelt på de faglige forvaltninger. 45 af de 64 undersøgte kommuner har stillet forslag om overordnede besparelser, og minimum 15 af disse kommuner har vedtaget denne type besparelser i budgetforligene. I Esbjerg har man eksempelvis vedtaget en rammebesparelse på specialundervisningen på 10 mio. kr. årligt fra 2014, og i Viborg skal rammen til dagtilbudsområdet reduceres med 7,4 mio. kr.

---

¹ De analyserede kommuner er: Albertslund, Allerød, Ballerup, Bornholm, Brøndby, København, Dragør, Egedal, Fredensborg, Frederiksberg, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hillerød, Gribskov, Halsnæs, Hvidovre, Høje Taastrup, Hørsholm, Ishøj, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Rødovre, Tårnby, Vallensbæk, Frederikssund, Odense, Billund, Esbjerg, Fredericia, Faaborg-Midtfyn, Fanø, Kerteminde, Middelfart, Nordfyn, Svendborg, Aabenraa, Faxe, Greve, Guldborgsund, Holbæk, Lejre, Næstved, Ringsted, Roskilde, Sorø, Frederikshavn, Jammerbugt, Rebild, Thisted, Ålborg, Herning, Horsens, Odder, Randers, Silkeborg, Skanderborg, Skive, Struer, Syddjurs, Viborg, Aarhus

² http://spareforslag.dk/kommuner_2014/spareforslag.php

Befordring - reduceret service for borgere og ansatte

29 kommuner foreslår at spare på befordring. Denne kategori dækker over en vifte af forskellige modeller. Nogle kommuner foreslår at spare på kommunens interne befordring, mens andre – fx Egedal Kommune – udskyder anskaffelse af nye køretøjer. Andre kommuner foreslår "reduceret service" i den kollektive trafik. I Hillerød har man vedtaget at spare omkring 0,7 mio. kr. frem mod 2017 via afbestilling af ekstrakørsel. Andre kommuner foreslår reduceret service til befordring af borgere med særlige behov, og Esbjerg Kommune har vedtaget at spare 200.000 kr. på udgifter til kørsel med ældre i forbindelse med lægebesøg. Endvidere arbejder andre kommuner med ikke-specificerede rammebesparelser, hvor fx Svendborg har vedtaget at spare 2 mio. kr. på befordring inden for Kultur- og Planlægningsforvaltningen.

Ældreområdet – rehabilitering, tidsforbrug, velfærdsteknologi og normeringer

I 6 af de gennemgåede 64 kommuner er der konkrete forslag om at reducere i personalet på ældreområdet. Bl.a. i Randers og Ringsted Kommune har man vedtaget nednormeringer, i Randers svarende til 27 stillinger i den samlede ældrepleje. 9 kommuner foreslår at ændre på ydelser, herunder tidsforbrug og frekvens på bl.a. rengøring og personlig pleje. I Bornholms kommune har man bl.a. vedtaget at spare 1 mio. kr. på tidsforbruget i forbindelse med bad til de ældre. 7 kommuner foreslår ændret visitationspraksis til fx mad og ledsagerordninger, og hele 25 kommuner foreslår velfærdsteknologiske tiltag som effektiviseringsgrundlag. Hvad disse tiltag indebærer, er sjældent specificeret i budgetmaterialet, og det er derfor ikke muligt at afgøre de servicemæssige konsekvenser.

6 kommuner foreslår øget egenbetaling på mad og hjælpemidler og 2 kommuner foreslår at spare penge ved øget brug af frivillige i ældreplejen. Det drejer sig om Skive Kommune, der foreslår øget brug af frivillige til omsorgsrelaterede opgaver, og Kalundborg hvor der er stillet forslag om at aktivitetscentre skal drives af frivillige kræfter alene. 11 kommuner foreslår at spare penge via rehabilitering og 9 kommuner foreslår forebyggelse som besparelsesgrundlag. 10 kommuner foreslår serviceniveautilpasninger og generelle effektiviseringer, hvor eksempelvis Guldborgsund Kommune har vedtaget en besparelse på sygepleje på 2,2 mio. kr.

Overordnede administrative besparelser – digitalisering, indkøb og sygefravær

Mange kommuner foreslår administrative besparelser, hvor opgaver samles (7 kommuner), personale reduceres (6 kommuner), digitalisering og selvbetjening opprioriteres (9 kommuner), indkøb effektiviseres (5 kommuner), energi- og lokaleudnyttelse effektiviseres (7 kommuner) og sygefravær reduceres (7 kommuner). Sidstnævnte er Gladsaxe et eksempel

på. Her er vedtaget at spare 9,6 mio. kr. ved hjælp af reduceret sygefravær i kommunen, fordelt på alle områder i kommunen. Endvidere foreslår 11 kommuner at reducere brugen af eksterne tilbud, som f.eks. i Hillerød, hvor man har vedtaget at hjemtage stofmisbrugsbehandlingen og derved spare 770.000 kr.

Omstruktureringer og institutionslukninger – daginstitutioner, ældrecaféer, plejecentre og klubber

20 kommuner foreslår at effektivisere via institutionssammenlægninger enten fysisk eller administrativt. 20 kommuner foreslår endvidere at nedlægge daginstitutioner, ældrecaféer, plejecentre og klubber. I Guldborgsund Kommune har man fx vedtaget, at områdeledelse på daginstitutionsområdet skal spare 339.000 kr.

Udlicitering – frit valg i ældreplejen, vedligehold og rengøring

19 kommuner foreslår at spare penge via udliciteringer. 5 af disse foreslår ikke-specificerede udliciteringspakker, hvor kommunen antager at der kan spares et overordnet beløb via forskellige udliciteringer, hvor budgetmaterialet ikke specificerer på hvilke områder. Et eksempel på dette er Bornholm, der har vedtaget en udliciteringspakke på 5,5 mio. kr., men ikke specificeret på hvad. De resterende udliciteringer fordeler sig på ældrepleje/frit valg (7 kommuner), vedligehold (3 kommuner), rengøring (1 kommune) samt IT og lønadministration (3 kommuner).

Dagtilbudsområdet og dagplejen – reduceret åbningstid, inklusion og nedsat takst

På dagtilbudsområdet foreslår 6 kommuner at ændre normeringen og 3 kommuner foreslår at reducere brugen af vikarer. Tillige foreslår 9 kommuner at reducere åbningstiden, enten generelt eller via lukkedage. 5 kommuner foreslår besparelser via inklusion og reduceret brug af støttepædagoger. Endvidere foreslår 9 kommuner ændrede takster og nedsættelse af diverse tilskud, der kan øge brugerbetalingen på dagtilbudsområdet. Eksempelvis har Ringsted Kommune vedtaget, at reducere støttemidlerne til dagtilbudsområdet med 300.000 kr. 18 kommuner foreslår effektiviseringer og ændret serviceniveau i daginstitutionerne, bl.a. via nedsat aktivitetsniveau på madområdet, mindre brug af pædagogstuderende som vikarer samt 2-sprogsarbejdet. Som eksempel har Guldborgsund vedtaget at spare 200.000 kr. på sprogvurderingsarbejdet. På dagplejeområdet foreslår 5 kommuner at reducere udgifterne til dagplejen. Sorø foreslår at nedlægge dagplejen helt (dette er dog ikke vedtaget i budgetforliget), Holbæk foreslår at nedlægge 5 af 8 distrikter og Middelfart foreslår generelle driftsreduktioner.

Specialområdet – visitation, normering, aktiviteter, takster og bostøtte

Mange kommuner har fremsat spareforslag på Specialområdet. Det er især pædagogisk bostøtte (4 kommuner), visitation (4 kommuner), samt aktivitetsniveau på institutioner (3 kommuner) der foreslås som serviceforringelser, og 13 kommuner foreslår personalereduktion eller rammereduktion på området. Endvidere foreslår 3 kommuner takstnedsættelser og i Randers har man vedtaget, at alle takster på tilbuddene inden for socialpsykiatri og udsatteområdet nedskrives med 2,5 %, hvilket giver en besparelse på 800.000 kr.

Teknik og service – takster, vedligehold, beredskab og natur- og miljø

Fire kommuner foreslår takstnedsættelser og afgiftsstigninger, hvor eksempelvis Bornholm har vedtaget en stigning i parkeringsafgiften. Herudover foreslår 13 kommuner at spare på vej- og bygningsvedligehold og 7 kommuner foreslår at spare på natur- og miljøområdet. 6 kommuner foreslår at spare på beredskabet, hvor bl.a. Lejre Kommune foreslår at reducere vintertjenestens budget med 160.000 kr. På biblioteksområdet foreslås rammebesparelser (7 kommuner), personalereduktion og øget selvbetjening (4 kommuner) samt sammenlægninger og samarbejde mellem folke- og skolebiblioteker (5 kommuner).

Skoleområdet – klassekvotient, inklusion, takster og effektiviseringer

På skoleområdet er tendensen, at der spares via øget klassekvotient (4 kommuner), øget undervisning fra lærerne (4 kommuner) (efter al sandsynlighed som følge af Folkeskolereformen, men dette er ikke nævnt i materialet), ændret takst/bidrag til privat- og efterskoler (6 kommuner) samt generelle effektiviseringer. Disse er bl.a. inklusion (8 kommuner), færre lejrskoler, undervisningsmaterialer og aktiviteter i ungdomsskolen (9 kommuner) samt færre ressourcer til elever med særlige behov (12 kommuner). Som eksempel på vedtagne besparelser henvises til Albertslund, der sparer 879.000 kr. på lejrskoleaktivitet og undervisningsmateriale samt Bornholm, der sparer 4,3 mio. kr. ved inklusion, via en udlægning af heldagsskolens aktiviteter til almenområdet.

SFO og klubber – takstreduktioner, normeringer og åbningstid

9 kommuner foreslår takstreduktioner på SFO og klubområdet, hvor fx Greve Kommune foreslår at spare 623.000 kr. via øget forældrebetaling i fritidsklubber. 5 kommuner foreslår at reducere åbningstiden og 6 kommuner foreslår personalereduktioner (dette kan være en konsekvens af Folkeskolereformen, men det fremgår ikke eksplicit af materialet). 4 kommuner foreslår generelle effektiviseringer og aktivitetsnedsættelse.

Sundhedsområdet – brede servicereduktioner

12 kommuner foreslår at spare penge på de kommunale sundhedsudgifter. Forslagene favner bredt hvor både barselsbesøg, arbejdet med overvægtige børn, tandplejen, kroniske syge og hjemmebesøg foreslås reduceret. Fælles for forslagene er, at de reducerer serviceniveauet på det kommunale sundhedsområde.

Rengøring og Køkken – effektiviseringer og "serviceharmonisering"

Rengøringsområdet får færre midler i 7 kommuner. Eksempelvis i Halsnæs Kommune, der har vedtaget at spare 2 mio. kr. på rengøringsvirksomheden. 4 kommuner stiller forslag om effektivisering eller serviceforringelse på køkkenområdet, hvor Esbjerg Kommune har vedtaget en "serviceharmonisering" af køkkenområdet, Omsorg og Pleje på 1 mio. kr. i 2014, stigende til 1,5 mio. kr. i hvert overslagsår.

Det sociale område – visitation, forebyggelse og serviceniveau

6 kommuner foreslår at spare på det sociale område. Herunder foreslås fx en reduktion i kriminalpræventivt arbejde, skarpere visitationspraksis, færre anbringelser via forebyggende arbejde etc.

Tabellen på næste side viser de mest udbredte spareforslag, der er fremgået i mindst ti forskellige kommuners budgetmateriale.

Overordnede besparelser ³	Sektor
Centrale besparelser: 45	Rammebesparelser/puljer: 45 kommuner. Fagforvaltninger: Både procentvise besparelser, overordnede besparelser samt nedsættelse af puljer etc.
Befordring: 29	Teknik og Service Ældreområdet Administration
Omstruktureringer og Nedlæggelser af institutioner: 20/20	Børneområdet og Ældreområdet: Omstruktureringer: 20 kommuner: både ledelsesmæssige og fysiske omstruktureringer Børneområdet og Ældreområdet: Nedlæggelser: 20 kommuner:
Udlisninger: 19	Generelle: 5 kommuner, Ældreområdet: Ældrepleje/frit valg: 7 kommuner, Teknik og Service: Vedligehold: 3 kommuner, Rengøring: Rengøring: 1 kommune, Administration: IT og løn: 3 kommuner
Hjemtagelse af tilbud: 11	Socialområdet
Sektorspecifikke besparelser	Indhold
Ældreområdet: 25/11/10	Velfærdsteknologi: 25 Rehabilitering: 11 Effektivisering/servicetilpasning: 10
Dagtilbud: 18	Effektiviseringer/serviceniveau/aktiviteter: 18 kommuner, herunder rammer, brug af pædagogstuderende, gratis bleer etc.
Specialområdet: 13	Generelle effektiviseringer/PPR/Personale: 13 kommuner
Teknik og Service: 13	Vej- og bygningsvedligehold: 13 kommuner
Skoleområdet: 13/12	Blandede effektiviseringer/inklusion: 13 kommuner, Specielle/social behov: 12 kommuner

³ De analyserede kommuner er: Albertslund, Allerød, Ballerup, Bornholm, Brøndby, København, Dragør, Egedal, Fredensborg, Frederiksberg, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hillerød, Gribskov, Halsnæs, Hvidovre, Høje Taastrup, Hørsholm, Ishøj, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Rødovre, Tårnby, Vallensbæk, Frederikssund, Odense, Billund, Esbjerg, Fredericia, Faaborg-Midtfyn, Fanø, Kerterminde, Middelfart, Nordfyn, Svendborg, Aabenraa, Faxe, Greve, Guldborgsund, Holbæk, Lejre, Næstved, Ringsted, Roskilde, Sorø, Frederikshavn, Jammerbugt, Rebild, Thisted, Ålborg, Herning, Horsens, Odder, Randers, Silkeborg, Skanderborg, Skive, Struer, Syddjurs, Viborg, Aarhus

